

8.6.2016

Valtiovarainministeriön kannanotto vuoden 2015 tilinpäätöksestä**VEROHALLINTO****1 Yhteenveto vuodelle 2015 asetettujen tavoitteiden toteutumisesta***Toiminnalliset tavoitteet / yhteiskunnallinen vaikuttavuus*

Verohallinnon vuoden 2015 toiminta sujui suunnitelmien mukaan ja asetetut tavoitteet pääosin saavutettiin.

Arvio tavoitteiden saavuttamisesta on 4

Toiminnallinen tehokkuus

Verohallinnon toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus paranivat ja molemmissa tavoitteet ylitettiin.

Arvio tavoitteiden saavuttamisesta on 5

Tuotokset ja laadunhallinta

Asetetut tavoitteet saavutettiin vain osittain. Asiakasmäärät kasvoivat hieman.

Arvio tavoitteiden saavuttamisesta on 3

Henkilöstövoimavarojen hallinta

Työtyytyväisyysindeksi parani edellisestä vuodesta. Työtyytyväisyysindeksi oli 3,52, mikä on valtion keskitasoa korkeampi.

Arvio tavoitteiden saavuttamisesta on 4

Kokonaisarvosana Verohallinnon toiminnasta vuoden 2015 aikana on 4¹.

¹ Arvosteluasteikko:

5 = tavoite ylitetty

4 = tavoite saavutettu

3 = toteutui osittain

2 = ei toteutunut

1 = ei aloitettu / tavoitteesta luovuttu harkinnan jälkeen

2 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Toiminnalliset tavoitteet / yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Valtiovarainministeriö on asettanut Verohallinnolle seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

- *Huolehditaan verotuksen sujumisesta ja verojen tilittämisestä ilman merkittäviä häiriöitä.*
- *Pienennetään verovajetta edistämällä veronmaksuymönteisyyttä, antamalla ennakkoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvontaa uskottavasti.*
- *Ennalta ehkäistään harmaan talouden vaikutuksia verovajeeseen ja torjutaan kansainvälistä veropakoa tehokkaasti.*
- *Huolehditaan Verohallintoon kohdistuvan luottamuksen säilyttämisestä ja edistetään asiakkaiden hallinnollisen taakan vähentämistä.*

Verohallinnon toiminta

Verohallinto keskittyy strategiansa mukaisesti entistä enemmän toiminnan vaikuttavuuden parantamiseen, millä tavoitellaan verovajeen pienentämistä ja verotulojen kasvua.

Verohallinnon tarjoamien sähköisten palveluiden käyttö on edelleen lisääntynyt ja Verohallinto saavutti asetetut tavoitetasot pääosin. Sähköisten palveluiden käyttöaste on edelleen parantunut edellisestä vuodesta. Sähköisten palveluiden käyttö on yleisesti hyvällä tasolla, minkä johdosta käyttöasteen nousu on hitaampaa. Henkilöasiakkaista veroilmoitus verkossa -palvelua käytti 49 prosenttia veroilmoituksen palauttaneista, mikä tarkoitti kolmen prosenttiyksikön kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Verokortti verkossa -palvelun käyttöaste oli 51 prosenttia kaikista verokorttimuutoksista, kun se edellisenä vuonna oli 48 prosenttia. Yhteisöistä 76 prosenttia palautti tuloveroilmoituksen sähköisesti, mikä oli yhdeksän prosenttiyksikkö edellisvuotta enemmän. Yritystietojärjestelmän yrityksen sähköisen perustamisen mahdollisuutta käytti 38 prosenttia yritysten perustajista vuonna 2015.

Asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla ja Verohallinnon palveluihin oltiin tyytyväisiä.

Verohallinnossa on uudistettu organisaatiota vuoden 2015 alusta siten, että valtakunnalliset Yritysverotusyksikkö ja Verotarkastusyksikkö yhdistettiin. Lisäksi Veronkantoyksikön organisaatiota uudistettiin. Verohallinnossa on valmistauduttu myös Tullin verotustehtävien siirtämiseen Verohallinnolle sekä osallistuttu Kansallisen tulorekisterin (Katre) valmisteluun, jossa Verohallinto toimisi palvelun vastuuviranomaisena.

Toimintavarmuuden turvaamiseksi ja ict-kustannusten alentamiseksi Verohallinto korvaa nykyiset tietojärjestelmät valmisohjelmistoratkaisulla vuoteen 2020 mennessä. Valmisohjelmistön ensimmäinen käyttöönotto toteutettiin vuoden 2016 alussa. Hankkeen yhteydessä kehitetään laajasti Verohallinnon toimintaprosesseja.

Verovalvonta

Vuoden 2015 aikana Verohallinnossa jatkettiin analyysitoiminnan ja riskiperusteisen verovalvonnan kehittämistä. Näin parannetaan verotuksen vaikuttavuutta ja voimavarojen oikeaa kohdentumista.

Tuloverotuksen valvonnassa verotettavaan tuloon tehdyt lisäykset vastasivat verotuloina noin 400 miljoonaa euroa. Verotarkastuksen perusteella maksuunpanoesitykset korotuksiin ja viivästysseuraamuksiin olivat veroina 444 miljoonaa euroa. Verotarkastuksia tehtiin yhteensä 4 589 kappaletta. Reaaliaikaisen verotarkastusmallin käyttöönotto on tuonut hyviä tuloksia.

Verohallinnossa on käynnissä Kansainvälisen verotuksen riski-ilmiöt – hanke, jonka tehtävänä on vähentää kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa verovajetta ja tunnistaa sekä ennaltaehkäistä veroriskejä. Voimavaroja on keskitetty runsaasti myös kansainväliseen sidosryhmäyhteistyöhön. Lisäksi Verohallinnon toimintaprosessit ja it-järjestelmät on kehitetty toteuttamaan ja hyödyntämään kansainvälisen laajenevan tietojenvaihdon.

Harmaan talouden torjunta

Verohallinto on jatkanut toimia harmaan talouden torjumiseksi. Verotarkastuksessa panostettiin harmaan talouden torjuntaan ja veroa kerryttävään valvontaan. Verotarkastukseen käytetystä työajasta harmaan talouden tarkastuksiin kohdistettiin 31 prosenttia, joka ylitti asetetun 30 prosentin tavoitteen. Verohallinnon verotarkastuksista 23 prosenttia osoittautui harmaan talouden tarkastuskohteiksi. Harmaan talouden torjuntaan tähtäävät rakentamisen tiedonantovelvollisuuden valvonta, veronumero sekä verovelkarekisteri ovat osa Verohallinnon lakisääteisiä tehtäviä.

Verotulot ja verojäämät

Verotulojen bruttokertymä vuonna 2015 oli 70,5 miljardia euroa, mikä oli 2,8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Verotulojen nettokertymä oli 55 miljardia euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,1 prosenttia. Maksamatta olevien verojen määrä vuoden 2015 lopussa oli 4 352 miljoonaa euroa, mikä oli 7,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Uusien verojäämien määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Uusista yrityksistä jäämävelallisiksi joutui 4 prosenttia. Henkilötyötä vaativan asiakas-kohtaisen perinnän kertymää seurataan vertaamalla verokertymää seurantavuoden aikana tehtyjen perinnän toimenpiteiden euromääriin. Asiakaskohtaisten perintätoimenpiteiden kertymä oli 54 prosenttia, mikä ylitti tavoitteen ja vastasi edellisvuoden tasoa. Jäämäperinnän kertymä jäi tavoitetasosta ja laski myös aiemmista vuosista mihin vaikutti verojäämien määrän kasvu.

Verojäämien suuren määrän vuoksi on tarpeen, että verojäämiin vaikuttavista ilmiöistä kerätään enemmän tietoa, jotta toimenpiteitä voidaan kohdistaa mahdollisimman tehokkaasti ja oikealla tavalla. Tarkastelussa on ilmennyt, että esimerkiksi jäännösverojen verojäämät ovat osin täytäntöönpanokiellon alaisina, koska verotus on muutoksenhaun kohteena.

Valtiovarainministeriö katsoo, että Verohallinnolle vuodelle 2015 asetetut tulostavoitteet pääsääntöisesti saavutettiin ja toiminta kaiken kaikkiaan sujui suunnitelmien mukaisesti. Verohallinto toteutti hallitusohjelman ja tulossopimuksen strategisia tavoitteita.

Toiminnallinen tehokkuus

Verohallinnon tuottavuus parani 1,6 prosenttia ja taloudellisuus 1,5 prosenttia. Henkilötyövuodet lisääntyivät edellisestä vuodesta 26 htv:llä. Henkilötyön määrä jäi 103 htv:tä alle valtiovarainministeriön asettaman 4 980 htv:n tason.

Verohallinnon toimintamenomomentille myönnettiin määrärahaa vuonna 2015 yhteensä 413 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 menot olivat noin 404 miljoonaa euroa. Suurimpia menoeriä ovat henkilöstö- ja IT-menot. Siirtomäärärahakanta kasvoi 9,3 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta, mikä johtui pääosin Valmis-hankkeen ja muiden hankkeiden toteutusajataulujen muutoksista.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 3,4 miljoonaa euroa ja ne ylittivät talousarvion noin 12 prosentilla vaikka tulot pienenevät noin 12 prosenttia edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan tuotot kattoivat noin 0,8 prosenttia Verohallinnon nettomenoista.

Toimitilojen määrä väheni edellisvuodesta 11 300 neliöllä ja tilatehokkuudessa ylitettiin toimitilojen käytön tehokkuustavoite 35 m²/htv, kun tilatehokkuus parani 34,5 neliömetristä 32,0 neliometriin per henkilötyövuosi.

Verohallinnon tuottavuuskehitys on ollut hyvää. Verohallinto on onnistunut ylläpitämään kattavaa kehittämistoimintaa tiukkenevista määrärahaehykeystä huolimatta siten, että palveluiden laatu ja toiminnan tehokkuus sekä käytettävissä olevat voimavarat on saatu sovitettua yhteen tuottavasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tuotokset ja laadunhallinta

Asetetuista tavoitteista vain osa saavutettiin. Taloudellinen epävarmuus heijastuu myös Verohallinnon toiminnallisen tuloksellisuuden mittareihin. Tuloksen poimintatavan muutokset vaikeuttivat osin vertailtavuutta.

Ennakkoperinnän ja lopullisen verotuksen vastaavuutta seurataan vertaamalla jäännösverojen ja palautusten kokonaismääriä maksuunpantujen verojen ja maksujen yhteismääriin. Henkilö- ja yritysverotuksen poikkeama oli 11 prosenttia mikä oli hieman tavoitetta parempi. Yhteisöverotuksen ennakon vastaavuuden poikkeama oli 17 prosenttia, mikä jäi tavoitteesta mutta vastasi edellisvuosien tasoa. Yritysten ennakoiden vastaavuus on pitkälti riippuvainen yritysten omista toimista ja yleinen taloudellinen epävarmuus heijastui myös ennakoiden muutosaktiivisuuteen.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Verohallinnon henkilöstömäärä vuonna 2015 oli 4.877 henkilötyövuotta, kun tavoite oli 4.980 htv. Tavoite ylitettiin vaikka vuoteen 2014 verrattuna henkilöstömäärä lisääntyi 26 htv:lla.

Henkilöstön kehittämisen tavoitteet täyttyivät hyvin. Työtyytyväisyysindeksi parani 3,50:sta 3,52:een, mikä on valtion keskiarvoa parempi tulos (3,43). Tavoitteista jäätin hieman tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuudessa, työn innostavuudessa ja työyhteisön avoimuudessa. VMbaro-työtyytyväisyyskyselyn tulokset kuitenkin paranivat edellisvuoteen verrattuna lähes kaikilla mittareilla, lukuun ottamatta työyhteisön avoimuutta. Myös sairauspoissaolot vähenivät vaikka tavoitetta ei saavutettu (tavoite 9,0 työpä/htv – toteutui 9,8).

3 Tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Tulostavoiteasiakirjan toteutumista on seurattu valtiovarainministeriön ja Verohallinnon välisissä neuvotteluissa puolivuositain. Lisäksi Verohallinnon tulosohtaukseen liittyviä asioita on käsitelty vero-osaston ja Verohallinnon johdon säännöllisissä tapaamisissa. Yhteistyö ministeriön ja viraston välillä on ollut avointa, molemminpuoliseen luottamukseen perustuvaa ja sujuvaa.

Valtiovarainministeriö katsoo, että raportoinnin perusteet ovat olleet ohjauksen ja tulosvastuun kannalta asianmukaiset.

Toiminnan tavoitteita kuvaavia tunnuslukuja ja tulossopimusta on kehitetty vuoden aikana. Strategisten tavoitteiden mitattavuutta ja tulossopimuksen sisältöä tulee edistää siten, että toiminnan vaikuttavuutta voidaan riittävästi seurata Verohallinnon keskeisten toimintojen osalta. Erityisesti verovajeen mitattavuutta ja muita toiminnan vaikuttavuutta kuvaavia mittareita tulee kehittää ja arvioida. Mittareiden tulee lisäksi mahdollistaa riittävällä tavalla toiminnan kehittymisen seuraaminen ja vertailtavuus pidemmälläkin aikavälillä. Lisäksi uuden val-

misohjelmiston mahdollisuudet kehittää ja tuottaa raportointia tulee huomioida toimintaa kuvaavia mittareita uudistettaessa.

Verohallinnon aktiivinen kehittämisote, verolainsäädännössä tapahtuvat jatkuvat muutokset sekä kansainvälisesti laajenevat velvoitteet edellyttävät muutoksia Verohallinnon toiminnassa joskus hyvinkin nopeassa aikataulussa. Muutoksia tulisi jatkossakin pyrkiä ennakoimaan riittävän ajoissa sekä riittävässä laajuudessa niiden saattamiseksi selkeinä kokonaisuuksina osaksi kehyspäätös- ja talousarvioprosessia.

4 Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Valmis-hankkeen toteuttaminen on Verohallinnon tulevien vuosien toiminnan kannalta merkittävin hanke. Tavoitteena on hyödyntää valmisohjelmiston tuomia mahdollisuuksia verotusprosessin toteuttamiseen kustannustehokkaasti ja tuottavasti sekä vähenevistä resursseista huolimatta edelleen laadukkaasti. Valmis-ohjelmiston ensimmäiseen käyttöönottoon valmistautuminen ja vuodenvaihteen 2015–2016 käyttöönotto onnistuivat hyvin. Valmisohjelmistouudistuksen aikana erityistä huomiota tulee kiinnittää toimintavarmuuden säilyttämiseen ja riittävään asiakasohjaukseen uudistuksen aikana.

Sähköisten palveluiden kehittämisessä ja laajentamisessa tulisi huomioida valmisohjelmiston tarjoamat mahdollisuudet lisätä asiakaskohtaista palvelutarjontaa sekä kaventaa asiakasryhmittäisiä eroja sähköisten palveluiden käytössä.

Avainasemassa toiminnan tuloksellisuuden parantamisessa on Verohallinnon omien menettelytapojen ja toimintojen kehittäminen ja uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen. Muun muassa töiden valtakunnallinen kohdentaminen, prosessien ja ohjauksen kehittäminen, riskienhallinnan ja analyysimenetelmien hyödyntäminen sekä sähköinen tietojenkäsittelyn laajentaminen ovat keinoja, joilla toimintaa voidaan tehostaa. Lähivuosien haasteena on selkeästi osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen tehtävien painottuessa entistä enemmän vaativaan asiantuntijatyöhön ja laajamittaisen kehittämistoiminnan edellyttäessä osaa-va resursointia.

Lainsäädäntömuutokset aiheuttavat Verohallinnolle pakollisia uusia tehtäviä vuosittain. Eri-tyisesti Verohallinnon tulee varautua kansallisen tulorekisterin käyttöönottoon vuosina 2019 ja 2020. Tämän lisäksi Verohallinnon tulee varmistaa EU-säädösten ja muun kansainvälisen sääntelyn aiheuttamat muutokset toiminnassaan. Valmisohjelmistouudistuksen yhteydessä toteutetaan laajoja verotusmenettelyuudistuksia, joiden kehittämisessä Verohallinto on vahvasti mukana. Verohallinnon tulee huolehtia verotusmenettelyä koskevan lainsäädännön asianmukaisesta toimeenpanosta sekä arvioida kehittämismahdollisuuksista ennakoivalla otteella valmisohjelmiston käyttöönoton yhteydessä.

On tärkeää, että Verohallinto jatkossakin kiinnittää huomiota verojäämien määrän seurantaan sekä tasapuoliseen ja vaikuttavaan verovalvontaan verotuksen toimittamisen yhteydessä.

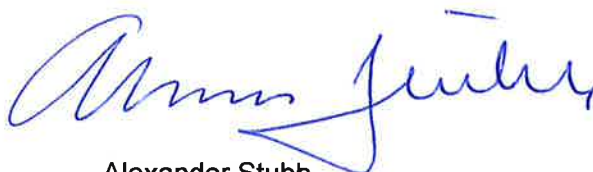
5 Ministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Tiukoista määräraha-kehysistä huolimatta tulee kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että Verohallinnolle asetetut vaikuttavuustavoitteet eivät vaarannu. Tämän tulee näkyä muun muassa Verohallinnolle määrättävissä uusissa tehtävissä ja pyrkiä huomioimaan niistä aiheutuvat lisäkustannukset Verohallinnon määrärahoissa.

Ministeriö haluaa omalta osaltaan varmistaa Valmis-hankkeen onnistumisen. Ministeriön asettama seurantatyöryhmä arvioi projektin etenemistä, resurssien riittävyyttä ja tavoitteiden

saavuttamista sekä ennakoi toiminnan muutostarpeita. Valmisohjelmistolla tavoitellaan myös vaikuttavuus- ja tuloksellisuushyötyjä, minkä johdosta samassa yhteydessä tarkastellaan laajasti myös verotusprosessien kehittämistä. Verotusprosessien kehittämisehdotukset vaativat merkittäviä lainsäädäntömuutoksia, joiden valmistelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Verohallinnon ja ministeriön kesken.

Ministeriö edistää yhteistyössä Verohallinnon kanssa strategisten tavoitteiden kehittämistä ja seurannan parantamista osana hallinnonalan tulosohejausta.

Valtiovarainministeri

Alexander Stubb

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki